

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3. 1. Zaměření školy

Po provedení analýzy potřeb žáků, požadavků rodičů a podmínek školy bylo zaměření školy charakterizováno tak, že chceme být **základní školou poskytující kvalitní základní vzdělání na křesťanských principech s důrazem na jazykovou komunikaci a informační technologie**. Naší hlavní prioritou je motivovat žáky k celoživotní snaze vzdělávat se.

Vzdělávací program, ve kterém je zdůrazněn všestranný rozvoj každého jedince, je nutné neustále vyvíjet. Obsahuje charakteristické prvky mericiánské pedagogiky, atmosféru přátelství a vzájemného porozumění, posilování sebeúcty a zdravého sebevědomí mezi žákem a učitelem. Cíle naší práce jsou inspirovány pedagogikou sv. Anděly Merici v porozumění touhám mladých školáků a pomáhat jim, aby si uvědomili hodnoty, které utvářejí jejich život. Připravit žáky pro spolužití s různými kulturami a vycházet při tom ze společné zásady pro všechny – úctě k důstojnosti člověka. Chceme žákům nabídnout orientaci, aby byli schopni samostatně rozlišovat a vybírat si. Pokud hovoříme o osobnosti, máme na mysli výchovu těla a citů, formace ducha, vedení k pozornosti vůči druhým a ke smyslu pro zodpovědnost.

3. 2. Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé společně uplatňují tyto postupy, metody a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které slouží jako základ k dalšímu celoživotnímu vzdělávání a orientaci v životě vůbec.

1. KOMPETENCE K UČENÍ

(Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení)

- na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme tak pozitivní vztah k učení
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů
- umožňujeme žákům pozorovat experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace
- na konci 9. ročníku žáci zpracovávají oborovou práci, kterou prezentují před učiteli a spolužáky z 8. ročníku
- vedeme žáky k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích a olympiádách
- zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

(Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

- učíme žáky nebát se problému a řešit ho
- učíme žáky problémům předcházet
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy a úlohy rozvíjející tvořivost žáků

- zařazujeme do výuky aktuální problémy společenského a přírodního dění
- podporujeme při výuce použití netradičních úloh (testy, dotazníky)
- využíváme při mimoškolní činnosti (škola v přírodě, výlety) různých miniprojektů k logickému řešení problémů
- vedeme žáky ke stanovování si dílčích cílů

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

(Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci)

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a jinými dospělými
- podporujeme přátelské vztahy mezi žáky
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce
- vybízíme žáky, aby kladli otázky k věci
- vedeme žáky k vhodné formě obhajoby svého názoru
- vedeme žáky k prozkoumávání pohledů názorů, lišících se od jejich vlastních
- ve vhodných případech zadáváme práci pro týmové řešení
- předáváme žákům kvalitní základní vzdělání na křesťanských principech s důrazem na jazykovou komunikaci a informační technologie

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

(Rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých)

- vyžadujeme dodržování pravidel, které si žáci společně s učitelem stanovili
- podporujeme žáky v odmítavém postoji k podnětům, které narušují dobré vztahy ve třídě
- na třídnických hodinách se žáky diskutujeme o aktuálních problémech ve třídě
- učíme žáky týmové spolupráci a vnímání rolí ve skupině
- dáváme žákům prostor pro rozvíjení sociálních vazeb ve třídě
- vedeme žáky k osobní odpovědnosti za výsledky společné práce
- učíme žáky vzájemně si naslouchat a neprosazovat jen svůj názor
- netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a jednání „za zády“ druhého
- učíme žáky respektovat práci ostatních

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ

(Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti)

- vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě
- učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví a být za ně odpovědný
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi
- motivujeme žáky k udržování pořádku a k třídění odpadů
- tvrdě potíráme šikanu, rasismus a xenofobii
- netolerujeme nekamarádkské chování
- monitorujeme chování žáků, zavčas komunikujeme s rodiči a přijímáme spolu s nimi účinná opatření
- využíváme pomoci odborníků – PPP, spirituál, výchovní poradci, pracovníci sociálního odboru
- minimalizujeme princip kolektivní viny
- snažíme se o spravedlivé řešení problému

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

(Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci)

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i ostatních
- vedeme žáky k osvojování si základních pracovních návyků
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- pomáháme žákům radou vhodně zvolit jejich další studium
- snažíme se výuku doplňovat praktickými exkurzemi či ukázkami
- vedeme žáky k bezpečnému používání materiálů a nářadí
- rozvíjíme u žáků správné pracovní návyky
- dbáme na bezpečnost práce

3. 3. Zabezpečování výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se specifickými vývojovými poruchami učení je věnována individuální péče během výuky a často i mimo rámec povinného vyučování.

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, jsou posíláni se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. Ta zpravidla probíhá v odpoledních hodinách, dle domluvy s rodiči žáka. V případě potřeby je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán (IVP), podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. IVP přesně specifikuje zvláštnosti vzdělávacích potřeb žáka a postihuje ty oblasti výuky, ve kterých jsou jejich obtíže nejvíce patrné. V IVP uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termín reedukační péče, jméno vyučujícího, který bude s dítětem pracovat. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Někteří integrovaní žáci pracují s pomocí asistenta pedagoga, který pomáhá vyučujícímu při práci v hodině i o přestávkách.

K žákům s lehčím stupněm specifické poruchy učení je také přistupováno se zřetelem na jejich specifické potřeby. Na prvním stupni jde především o povzbuzení takovýchto žáků a vytvoření takových podmínek, aby mohli podat co nejlepší výkon. Na druhém stupni je důležité, aby učitel pomohl žákovi nalézt a vytvořit učební styl.

Činnost asistenta pedagoga

Asistent pedagoga v souladu s pokyny vyučujícího zajišťuje výchovně vzdělávací činnost v běžné hodině, poskytuje žákovi podporu o přestávkách a v rámci veškerých volnočasových aktivit organizovaných školou jej doprovází, s pomocí speciálního pedagoga se pokouší o přiměřenou reedukaci a kompenzaci obtíží, vyplývajících z individuálního zdravotního znevýhodnění, podílí se na přípravě veškerých materiálů a pomůcek k edukační činnosti pedagoga a asistuje při dalších činnostech podle konkrétních potřeb žáka.

Je dána paragrafem 7 odstavce 1 vyhlášky 73/2005. Mezi konkrétní činnosti asistenta pedagoga patří:

- individuální práce s integrovanými dětmi dle předem vypracovaného rozvrhu

- činnosti, které umožňují integrovaným dětem účastnit se vzdělávacího procesu ve škole
- výuka probíhá ve třídě nebo v jiných prostorách školy (individuální tempo, klid bez rušivých elementů)
- připravuje materiály probíraného učiva přizpůsobené znalostem a celkovým schopnostem žáka
- podílí se na formaci osobnosti žáka
- žáka doučuje i po vyučování, příp. s ním řeší jeho problémy (vzdělávací, výchovné)
- neustálá součinnost s pedagogy při práci s integrovanými dětmi
- pomáhá s přípravou a realizací vyučovací hodiny
- podílí se na skladbě vyučovací hodiny
- vytváří zpětnou vazbu učitelů, vých. poradcům, rodičům
- účastní se konzultací k sestavování výukových plánů pro jednotlivé předměty
- řídí se pokyny učitele daného předmětu a podle potřeby pracuje s ostatními dětmi ve třídě
- pravidelný kontakt s rodiči integrovaných dětí

3. 4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci se mohou vzdělávat podle individuálního vzdělávacího programu, který je vypracován podle platných osnov a obohacen o rozšiřující a prohlubující témata. V některých výjimečných případech je žákovi umožněno po vykonání komisionálních zkoušek přestoupit do vyššího ročníku nebo se účastnit výuky určitého předmětu ve vyšším ročníku.

Pro mimořádně nadané žáky je zapotřebí vyšší míry motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky. Záleží na vyučujícím, jaké metody výuky použije (skupinové vyučování, projektové vyučování, vyučování diskusí) a jaké úkoly nadanému žákovi zadává (samostatné studium, prezentace znalostí a dovedností před třídou, doučování slabších spolužáků). Při samotné výuce bývají tito žáci pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů.

Většina nadprůměrně nadaných žáků však přechází studovat na víceletá gymnázia.

3. 5. Začlenění průřezových témat

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Pro průřezová témata nevytváříme samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je přímo do nich.

Do výuky zařazujeme ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků. Realizují se prakticky, prostřednictvím her, modelových situací diskuzí a cvičení.

Vědomosti a dovednosti související s průřezovými tématy jsou rozepsány v jednotlivých předmětech.

Postoje, ke kterým chceme žáky vést, budujeme formou:

1. projektů
2. tradičních školních akcí
3. organizačních opatření a pravidel (spolupráce, řešení problémů, ...)

Vysvětlivky k začlenění průřezových témat v tabulce

Černé písmo – průřezové téma je integrováno do učebních osnov jednotlivých předmětů

Červené písmo – průřezové téma je naplňováno formou projektů či tradičních školních akcí

Pro lepší přehlednost učebních osnov jednotlivých ročníků bylo zvoleno očíslování jednotlivých průřezových témat.

Jednotlivá průřezová témata tak jsou v osnovách uvedena pod číselným kódem, který vychází z následujícího schématu:

1. Osobnostní a sociální výchova

1.1. Osobnostní rozvoj

- 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání
- 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- 1.1.3. Seberegulece a sebeorganizace
- 1.1.4. Psychohygiena
- 1.1.5. Kreativita

1.2. Sociální rozvoj

- 1.2.1. Poznávání lidí
- 1.2.2. Mezilidské vztahy
- 1.2.3. Komunikace
- 1.2.4. Kooperace a kompetice

1.3. Morální rozvoj

- 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- 2.1. Občanská společnost a škola
- 2.2. Občan, občanská společnost a stát
- 2.3. Formy participace občanů v politickém životě
- 2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

- 3.1. Evropa a svět nás zajímá
- 3.2. Objevujeme Evropu a svět
- 3.3. Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- 4.1. Kulturní difference
- 4.2. Lidské vztahy
- 4.3. Etnický původ
- 4.4. Multikulturalita
- 4.5. Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- 5.1. Ekosystémy
- 5.2. Základní podmínky života
- 5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- 5.4. Vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

- 6.1. Tématické okruhy receptivních činností
 - 6.1.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - 6.1.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - 6.1.3. Stavba mediálních sdělení
 - 6.1.4. Vnímání autora mediálních sdělení
 - 6.1.5. Fungování a vliv médií ve společnosti
- 6.2. Tématické okruhy produktivních činností
 - 6.2.1. Tvorba mediálního sdělení
 - 6.2.2. Práce v realizačním týmu